

Prologus beati Hieronimi in Lucam. Incipit.

Lucas sy

rus natione. et vel antiochenis: arte

medicus: discipulus apostolorum: postea paulum

secutus usque ad confessionem eius

seruiens domino sine crimine.

Nam neque uxorem unquam habens neque filios septuaginta quattuor annorum obiit in bithynia plenus spiritu sancto.

Qui cum iam essent scripta euangelia per mattheum qui dem in iudea per marcum autem in italia: sancto instigante spiritu in achaie partibus hoc scripsit euangeli um.

Significans etiam ipse in principio ante hoc alia esse descripta. Lucei extra ea que ordo euangelice dispositionis exposcit: ea maxime necessitas laboris fuit: ut primum grecis fidelibus. omni prophetatione venturi in carnem dei christi manifesta esset humanitas ne iudaicis fabulis attentis in solo legis desiderio tenerentur: vel ne hereticis fabulis et stultis sollicitationibus seducti exciderent a veritate: elaboraret. De hinc ut in principio euangelii iohannis namque tiuitate presumptra: cui euangelium scriberet. et in quo electus scriberet. indicaret: contestans in se completa esse que ab alijs essent inchoata. Lucei ideo post baptismum filij dei a perfectione generationis in christo implet. et repetenda a prin

Principio christo uel ioseph qui fuit initium natiuitatis christi. unde genealogia incipit a ioseph principio natiuitatis humane potestas

permilla est: ut requiescentibus demonstraret in quo apprehendens erat per nathan filium introitu re

currentis in deum generationis admisso inseparabilis dei: ut pre

dicans hominibus christum suum. opus perfecti hominis redire in se per filium faceret: qui per dauid christi uel nathan factus deus

patrem ueniens iter prebebat in christo. Lucei luce non immerito etiam scribendoz actuum apostolorum potestas in ministerio datur: ut deo in deum pleno et filio proditoris extincto oratione ab ipsis apostolis facta sorte dominice electionis numerus compleret. Sicque paulus consummatione apostolicis actibus daret: quez diu contra stimulum recalcitrantem dominum elegisset. Quod et legentibus ac querentibus deus et si per singula expediri a nobis utile fuerat: sciens tamen quod operantem agricolaz oportet primum de fructibus suis edere. ut tauimus publicam curiositate: ne non tam uolentibus deum demonstrare uideremur. quam fastidientibus prodesse. Lectori obsecro studio se paginas recensentem huius libri ea que incaute contra eas stili precurritis designata uestigio sunt. non modo coniungat erroris: sed peto meum ignoscere ignorantie: et que obstinatio legentis applicata uirtus exercitat ad purum dociles. mentis meae fauoribus meique memorum benigne.

Marginal notes on the right side of the page, including 'Quoniam quia...' and other commentary.

Quoniam quidem. B. Lucas de omnibus que fecit ihesus et docuit usque in diem qua assumpsit est sermone facturus primo eorum qui de eo falsa scripserunt redarguit audaciam. Scribit autem hystorico stilo. Dagi enim in te...

Beda. Nota ea causa maxime scripsisse euangelium ne pseudo euangelistis esset facultas predicandi qui sub nomine christi apostolorumque conati sunt sectas perfidie inducere.

Multi. Beda. Non tam numerosa te que heresum diversitate. Qui non spulsi in vacuo labore conati magis ordinarent narratione que hystorie texerent veritatem.

Conati. Ambro. Conati qui incipit nec perficit. qui suis viribus non gratia dei que irrigat confidit. qui quod ab alijs dictum videt ab alio intendit. Non conatur qui diuino spiritu res et dicta ministrante cepta complet.

Complet. Ambro. Redundant per uniuersum mundum. mentes fidelium rigant et confirmant.

Ambro. Quod redundat in nullo deficit. et repleto nemo dubitat. cum fide affectus astruit. exitus probat.

Nobis. Beda. Non solum marcus et lucas auditu didicerunt que scriberent. sed etiam mattheus et iohannes multa de infantia pueritia. genealogia saluatoris. alijs narrantijs didicerunt.

Viderunt et mihi. Ambro. Gemina virtus est in homine perfecto intentio et actio. vtraque notat in apostolis fuisse et visionem. id est intentio nem. et ministerium. id est actionem. ut per id quod viderint diuine cognitionis intelligatur intentio. per id quod ministri fuerunt eorum actio declaratur.

Ambro. Hoc verbum non prolatiuum. sed substantiuum interiori mente videtur. Unde moyses dicit. quia populus videbat vocem. que non solet videri sed audiri. Audiuit petrus verbum quando dictum est ei. Veni post me faciam te piscatorem. Ministrat quando tollit crucem et sequitur christum.

Omnia. Beda. Non omnia que assecutus. sed de omnibus que ad fidem legentium confirmanda credit idonea. Ex consulto enim multa preterit que alij dicunt. ut diuersa in euangelio gratia resurgeret. et propius quibusdam libris singuli mysteriorum gestorumque miraculis emerent.

Ambro. Prolixiorum notat hunc euangelij librum que aliorum euangelistarum. Unde et a paulo laudatur. quia omnia assecutus est. non quod omnia scripserit. que nec mundus capit.

Theophile. Beda. Theophilus amans deum. vel amatus a deo. Qui amat deum. vel a deo vult amari. ad se putet euangelium scribi. et ut bonum repositum sibi commendari. Non noua theophilo promittunt. sed eadem que bus est eruditus. ut quo quid ordine a domino gestum dictum vel sit agnoscat. quia perfectus non solum in iherosolimam credere sed et fide perpetue diuinitatis et temporanee dispensationis illius debet ordinem nosse.

Fuit in diebus. Ambro. Titulus sacerdotalis hostia. Per vitulum ergo hoc euangelium figuratur. in quo a sacerdotibus inchoatur. et in vitulo plummatur. id est in christo qui pro mundi vita immolatur.

Sacer quidam. Ambro. Impleuit ordinem. dixit regem et regionem in qua fuit. sacerdotem et gentem eius et uxorem illius indicat.

Prohemium beati Lucę in euangelium suum incipit.

Quoniam

quidem in te conati sunt ordinare narrationem que in nobis completę sunt rerum sicut tradiderunt nobis qui ab initio ip...

Non solum corporali. sed potius mentis in euitu si viderunt. et ministri fuerunt ser...

Non humana voluntate. sed spiritu sancto intus instigante. cuius gratia geritur. ut id quod bonum est nobis etiam bonum videatur.

monis. vultum est et michi. assecutus a principio omnia. diligenter ex...

ordine tibi scribere optime theophile. ut cognoscas eorum verborum de quibus eruditus es veritatez.

Beda. Ambro. Non solum a parentibus. sed etiam a progenitoribus nobilitas baptiste monstratur. Non seculari potestate sublimis. sed religione tales enim parentes pronuncius habere debuit. ut quasi iure nature infusam fidez aduentus christi predicaret.

Ambro. Docet diuina scriptura in his quos commendare volumus. non solum mores sed etiam parentes oportere laudari. ut quasi hereditario iure puritatem habere videantur illi quos laudamus.

Robilitatur itaque iobes baptista parentibus. miraculis moribus. munere. passione. sic samuel. sic ysaac a parentibus nobilitatem pietatis accepit. quaz posteris reliquit.

Zacharias. Zacharias. memor domini. Qui apparet angelus a dextris altaris. quod ei qui memor domini est demonstratur mysterium.

Dei abia. B. Abia. pater domini. Et apertus fuit ut in tempore officij patris domini conceptus esset iste qui patrem domini predicti caret.

Cum dauid cultum domini ampliare. ministeria sacerdotum. in xliij. fortibus diuisit. In quibus familiam abia de qua zacharias soror octaua contigit. ut preceptum noui testamenti in octaua sortis vice nascatur quod pro octo nouis. sicut per septem testamentum declaratur vetus.

Elisabeth. Elisabeth dei mei satura. Significat mariam que plena deo fuit.

Erant autem am...

Beda. Ambrosius. Plena laudatio que genus in maioribus. mores in equitate. officium in sacerdotio. factum in mandatis. iudicium in iustificationibus comprehendit.

Iusti ante deum. Ambro. Non enim omnis qui iustus est ante homines. iustus est ante deum. Aliter enim vident homines. aliter deus. homines in facie. deus in corde. Ideoque fieri potest. ut aliquis affectata bonitate populari. iustus videatur michi. iustus tamen non sit ante deum. si iusticia non ex mentis simplicitate formetur. sed adulatione simuletur.

Mandatis et iustis. Ambro. Beda. Prius mandatum. secunda est iustificatio. cum enim mandatis celestibus obedimus in mandatis dei incedimus. Cum recte et congrue indicamus. tenere domini iustificationes videmus.

Sine querela. Ambro. Ecce temperata iusticia. Plerumque durior iusticia hominum querelam prouocat. Unde apostolus. Prouidentes bona. non tantum coram deo. sed etiam coram omnibus hominibus. Et ecclesiastes. Res multum iustus. Vel incedentes in omni. et iusticia sine querela. iusticia scientia vana laudis.

Et non erat illis. Beda. Diuinitus procuratum fuit ut de proiectis diuisis fructu coniugij priuatis iohannes nasceretur. ut inopinato ortu proliis et ipsos donum dei gratis afficeret. Et ceteros stupor miraculi pararet auditui futuri prophete. Unde postea subditur. Poluerunt omnes qui audierant in corde suo dicentes. Quis putas puer iste erit?

Factum est autem cum. Cum ex precepto moysi vno sacerdote decedente. vnus succedere iubetur. tempore dauid statutum est ut vicissim ministrantes per octonos dies a sabbato usque ad sabbatum tempore vicis sue singuli castimonie studerent. nec interea domum tangerent.

In or. vi. Ambro. Zacharias designat sumus sacerdos. qui vno tempore...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...